

Klamstvá u detí

Pripravte sa na tvrdú pravdu: všetky deti klamú. Robia to z mnohých rovnakých dôvodov, aké robia dospelí: aby sa vyhli problémom, aby nepoškodili pocity inej osoby, alebo aby vyzerali lepšie. Podľa rôznych štúdií, ktoré uskutočnil kanadský vedec Kang Lee, je úplne bežné, že deti experimentujú s klamstvom, začínajúc v ranom veku - niekedy už v dvoch rokoch. Tieto prvé klamstvá sa často zameriavajú iba na popieranie nesprávneho správania, nemajú ešte jasnú predstavu o tom, kde začína a končí pravda. V tomto veku majú deti tiež dosť chúlостivú predstavu o rozdieloch medzi realitou, snívaním, želaniami, fantáziami a strachmi. Okolo štyroch rokov deti zohľadňujú to, čo poslucháč robí alebo nevie. Ich lži sa stanú uveriteľnejšími. Vedia, že je rozdiel medzi pravdou a klamstvom, a že klamstvo je zlé, ale tiež chcú potešiť dospelých, takže klamú, aby zakryli nesprávne správanie. Okolo siedmich alebo ôsmich rokov sú deti nielenže schopné niekoho úmyselne oklamať, ale dokážu sa tiež držať falošného príbehu a pri tom vyzerat' a úprimne. Deti v tomto veku majú tendenciu klamať, pretože sa nechcú dostať do problémov a nechcú samy seba považovať za „zlé“. Klamstvá sa stupňujú až do veku 12 rokov, čo je považované za obdobie najväčších „podvodov,,.

Druhy klamstiev:

- Zdravé klamanie – fantázia, predstavivosť
- Klamanie vo vlastný prospech – aby sa vyhli potrestaniu, aby dosiahli, čo chcú
- Nevinné klamanie – aby nezranili niekoho city a udržali dobré vzťahy
- Klamanie pre nič za nič – napr. keď dieťa tvrdí, že $2 + 2 = 5$

Ako podporiť pravdovravnosť?

1. Pri zistení klamstva ostaňte pokojní. Majte pod kontrolou vaše reakcie. Ak sa dieťa obáva, že naň budete kričať alebo ho potrestáte, pravdu vám nepovie. Namiesto toho, aby ste sa hnevali a pridelovali vinu, pokojným hlasom diskutujte s dieťaťom o riešení tohto problému.

Namiesto vyhrážania sa trestom, učiť ho hodnotiť veci, pochváliť ho, keď sa prizná → to podporí jeho pravdovravnosť v budúcnosti!

2. Snažte sa prísť na príčinu, prečo dieťa klame: či sa chce vyhnúť problémom, zachovať si tvár, alebo či je vôbec dosť staré na to, aby pochopilo, že klamanie je zlé. Porozprávajte sa s ním o tom.

„Vidím, že sa máš z niečoho strach keď si mi klamal. Čo by ti pomohlo v tom, aby si bol úprimný?“

3. Zdôrazňujte, že ste šťastní rodičia, keď hovoria pravdu. Aj keď ste v skutočnosti naštvaní, že v kúpeľni je more vody, pretože vaša dcéra sa snažila spraviť kúpeľ v umývadle pre bábiky, pochváľte ju, že za vami prišla a povedala pravdu. Byť čestný si niekedy vyžaduje veľa odvahy. Dajte svojmu dieťaťu vedieť, že ste hrdí na jeho čestnosť.

„Skutočne si cením, že si mi povedala, čo sa skutočne stalo. Muselo to byť pre teba ťažké, ale naozaj si vážim to, že hovoríš pravdu a si zodpovedná.“

4. Podporujte čestnosť. Porozprávajte sa so svojimi deťmi o tom, čo to znamená byť úprimný a prečo je čestnosť dôležitou hodnotou. Môžete tiež povzbudiť čestnosť budovaním dôveryhodných vzťahov s vašimi deťmi a pomáhať im rozvíjať sebavedomie. Diskutujte o dôležitosti vzájomnej dôvery. Priznajte, že niekedy sa môže zdať ťažké povedať pravdu.

5. Čestnosť detí záleží najmä od rodičov. Ak klamú rodičia, klamú aj deti, pretože majú pocit, že je to normálne, imitujú správanie rodičov. Aj keď si myslíte, že vaše malé klamstvá sú neškodné, v skutočnosti ukazujú deťom, že je v poriadku klamať.

6. Ukážte deťom svoju lásku. Dajte im vedieť, že ich bezpodmienečne milujete, aj keď robia chyby. Uistite sa, že vedia, že zatiaľ čo sa vám nepáči ich zlé správanie, nikdy ich neprestanete milovať kvôli chybám, ktoré robia. Deti sa tak budú cítiť bezpečne.

Hovorte so svojimi deťmi už od začiatku, o tom, do akej miery si ceníte úprimnosť svojej rodiny. Povedzte im, aké dôležité je pre vás všetkých, aby ste sa vždy mohli spoľahnúť na to, že poviete pravdu - aj keď je to ťažké. Ak medzi rodičmi a deťmi neexistuje úprimnosť, nebude vo vašej rodine dôvera ani blízkosť.

Tieto tipy pomôžu u vašich deti rozvinúť pravdovravnosť. Pamätajte si však to, že budovanie dôvery a úprimnosti si vyžaduje určitý čas. Buďte trpezliví.

Ak však vaše dieťa naďalej klame, mali by ste zvážiť poradenstvo alebo inú odbornú pomoc.

Drexler, P. (2013). Why Kids Lie. In: Our Gender, Ourselves.